

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (Netcompany-Intrasoft)**2388/2019 ΣΤΕ (764602)**

(Α` ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Ταυτότητες και στοιχεία που αναγράφονται στα νέα δελτία. Η υποχρεωτική αναγραφή του θρησκευματος δεν συνιστά παραβίαση του άρθρου 13 του Συντάγματος. Η κυα 8200/0-297647/2018 έχει εκδοθεί με βάση την εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. **1599/1986**, η οποία δεν αντίκειται στο άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος. Στην έκδοση της προσβαλλόμενης αρμοδίως συμπράττει ο Υπουργός Οικονομικών. Η πρόβλεψη του αριθμού πρόσβασης κάρτας στα δελτία ταυτότητας δεν γίνεται καθ' υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης. Τα στοιχεία που αποθηκεύονται στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης εξυπηρετούν τον σκοπό των δελτίων ως εγγράφων αποδεικτικών της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών και ως ταξιδιωτικών εγγράφων. Η αποθήκευση στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής και των στοιχείων που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης δεν βρίσκει έρεισμα στην εξουσιοδοτική διάταξη. Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτυπώνονται στην Ζώνη Οπτικής Εξέτασης και τη Μηχανικώς Αναγνώσιμη Ζώνη των δελτίων ταυτοτήτων είναι νόμιμη και θεμιτή και δεν αντίκειται στα άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α του Συντάγματος, 6 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ούτε στην αρχή της αναλογικότητας. Η πρόσβαση στα δεδομένα του ενσωματωμένου ηλεκτρονικού μέσου αποθήκευσης μη επαφής προϋποθέτει τον έλεγχο της σελίδας μέσω οπτικής επαφής από τις μηχανές ανάγνωσης και δεν καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός και η γνώση του ακριβούς γεωγραφικού σημείου της θέσης του κατόχου. Μερικά δεκτή η αίτηση ακύρωσης. Η υπόθεση εισήχθη στην επταμελή σύνθεση με πράξη της Προέδρου του Δ' Τμήματος του ΣΤΕ.

Αριθμός **2388/2019**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19 Φεβρουαρίου 2019, με την εξής σύνθεση: Μ. Καραμανώφ, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ' Τμήματος, Αικ. Χριστοφορίδου, Μ. Παπαδοπούλου, Δ. Κυριλλόπουλος, Χρ. Σιταρά, Σύμβουλοι, Χρ. Μπολόφη, Ο. Νικολαράκου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ι. Παπαχαραλάμπος.

Για να δικάσει την από 25 Ιουνίου 2018 αίτηση:

των: 1..., κατοίκου .. Αττικής (..), ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Δήμο Θανάσουλα (Α.Μ. 142 Δ.Σ. Τρικάλων), που τον διόρισε στο ακροατήριο, 2...7..., οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Δήμο Θανάσουλα, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο,

κατά των Υπουργών: 1. Εσωτερικών και 2. Οικονομικών, οι οποίοι παρέστησαν με τον Παντελή Παπαδάκη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ` αριθμ. 8200/0-297647/10.4.2018 κοινή απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών και κάθε άλλη σχετική πράξη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Χρ. Σιταρά.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των 1ου, 4ου, 5ου, 6ου και 7ου αιτούντων και τον δεύτερο αιτούντα ως δικηγόρο και ως πληρεξούσιο της 3ης αιτούσας, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση και τον αντιπρόσωπο των Υπουργών, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ
α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν Ν ό μ ο

1. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό πληρωμής 220579953958 0824 0056/2018), εισάγεται λόγω σπουδαιότητας στην επταμελή σύνθεση του Δ΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας με την από 21.9.2018 πράξη της Προέδρου του Τμήματος.

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της 8200/0-297647/10.4.2018 κοινής απόφασης των Αναπληρωτών Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών «Έκδοση νέου τύπου Δελτίου Ταυτότητας Ελλήνων πολιτών» (Β΄ 1476/27.4.2018).

3. Επειδή, οι αιτούντες, Έλληνες πολίτες που κατοικούν στην Ελλάδα, οφείλουν σύμφωνα με το άρθρο 9 της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης, το περιεχόμενο της οποίας θα εκτεθεί σε επόμενη σκέψη, να αντικαταστήσουν τα δελτία ταυτότητας παλαιού τύπου, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το ν.δ. **127/1969**, με τα νέου τύπου δελτία ταυτότητας, που προβλέπονται στην προσβαλλόμενη αυτή απόφαση, μετά την έκδοση της προβλεπόμενης στο άρθρο 13 της ως άνω απόφασης διαπιστωτικής πράξης του Υπουργού Εσωτερικών σχετικά με την ημερομηνία έναρξης της έκδοσης δελτίων ταυτότητας νέου τύπου. Συνεπώς, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινόμενη αίτηση, προβάλλοντας, μεταξύ άλλων, ότι τα νέου τύπου δελτία ταυτότητας προσβάλλουν τα κατοχυρωμένα στα άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α του Συντάγματος και 6 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ατομικά τους δικαιώματα σε συνδυασμό και με την αρχή της αναλογικότητας (πρβλ. ΣτΕ 2280-2285/2001 Ολ.). Περαιτέρω, οι ως άνω αιτούντες παραδεκτώς ομοδικούν, εφόσον προβάλλουν λόγους ακυρώσεως οι οποίοι στηρίζονται στην ίδια νομική και πραγματική βάση. Εξάλλου, η κρινόμενη αίτηση ασκείται εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς κατά τα λοιπά.

4. Επειδή, το ν.δ. **127/1969** (Α΄ 29), καταργώντας την έως τότε ισχύουσα νομοθεσία (ν. 87/1945 "Περί υποχρεωτικού εφοδιασμού διά δελτίων ταυτότητας"), προέβλεψε την έκδοση δελτίου ταυτότητας, ορίζοντας στην παρ. 1 του άρθρου 1, όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. **3345/2005** (Α΄ 138), ότι «Έλληνες πολίτες που κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα και έχουν συμπληρώσει το 12ο έτος της ηλικίας τους υποχρεούνται να εφοδιασθούν με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας, το οποίο εκδίδεται ατελώς, κατά τις διατάξεις του παρόντος νομοθετικού διατάγματος ...». Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 του ν.δ/τος αυτού, τα δελτία ταυτότητας περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: «1) Φωτογραφίαν κατόχου. 2) Δακτυλικόν αποτύπωμα. 3) Επώνυμον. 4) Όνομα. 5) Όνομα πατρός. 6) Όνομα μητρός. 7) Όνομα συζύγου και προκειμένου περί εγγάμου γυναικός και το ονοματεπώνυμον του πατρός αυτής. 8) Ακριβή χρονολογίαν γεννήσεως. 9) Τόπον γεννήσεως. 10) Ανάστημα (διά τους άνω του 25ου έτους). 11) Σχήμα προσώπου. 12) Χρώμα οφθαλμών. 13) Ομάδα αίματος (συμπληρούμενον προαιρετικώς). 14) Την ιδιότητα του κατόχου του δελτίου ως συνταξιούχου του Δημοσίου ή άλλου τινός Ταμείου κυρίας ασφαλίσεως. 15) Τόπον μονίμου ή προσκαίρου κατοικίας. 16) Διεύθυνσιν κατοικίας. 17) Επάγγελμα. 18) Υπηκοότητα. 19) Δήμον ή Κοινότητα, εις όν είναι εγγεγραμμένος ο κάτοχος του δελτίου ως και αριθμόν μητρώου εγγραφής τούτου. 20) Θρήσκευμα, και 21) Παν έτερον στοιχείον καθορισθησόμενον δι' αποφάσεως του επί της Δημοσίας Τάξεως Υπουργού, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως». Κατά το άρθρο 3 του ίδιου ν.δ/τος, οι αρμόδιες για την έκδοση των δελτίων ταυτότητας αρχές υποχρεούνται να τηρούν ειδικό Αρχείο Ταυτοτήτων, στο οποίο περιέχονται όλα τα «διά την έκδοση των δελτίων τούτων αναγραφόμενα στοιχεία», καθώς και τα υποβληθέντα σχετικά δικαιολογητικά. Με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ίδιου ν.δ/τος, όπως η περ. γ της παρ. αυτής αντικαταστάθηκε από το άρθρο 55 παρ. 2 του ν. 3585/2007 (Α΄ 148), παρασχέθηκε εξουσιοδότηση στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης να καθορίζει με απόφασή του α) τις αρμόδιες για την έκδοση των δελτίων ταυτότητας αρχές, β) τα απαιτούμενα για την έκδοσή τους στοιχεία, γ) τον τύπο των δελτίων, καθώς και τα θέματα που αφορούν την αντικατάστασή τους και δ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Περαιτέρω, το άρθρο 5 του ν.δ/τος αυτού όρισε, ότι η ταυτότητα των Ελλήνων, που κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα, αποδεικνύεται αποκλειστικά από το δελτίο ταυτότητας, που εκδίδεται κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος αυτού, ή έχει εκδοθεί βάσει της 4897/26/13/1/20.9.1959 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, εκτός των εν ενεργεία αξιωματικών, υπαξιωματικών και οπλιτών των Ενόπλων Δυνάμεων, του Λιμενικού Σώματος, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και των Σωμάτων Ασφαλείας, η ταυτότητα των οποίων αποδεικνύεται από τα ειδικά δελτία ταυτότητας. Η ταυτότητα των Ελλήνων που κατοικούν ή διαμένουν στο εξωτερικό αποδεικνύεται από το διαβατήριό που φέρουν. Με τα άρθρα 6, 7 και 8 του ν.δ/τος ρυθμίσθηκαν οι περιπτώσεις αντικατάστασης του δελτίου ταυτότητας επί μεταβολής στοιχείων, έκδοσης δελτίου ταυτότητας για τους κατόχους ειδικού δελτίου ταυτότητας όταν αυτοί παύσουν να είναι εν ενεργεία και έκδοσης νέου δελτίου ταυτότητας σε περίπτωση απώλειας ή φθοράς του παλαιού δελτίου. Ακολούθως, το έτος 1986 δημοσιεύθηκε ο ν. **1599/1986** «Σχέσεις κράτους-πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου

ταυτότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 75), στο πρώτο κεφάλαιο του οποίου, με τίτλο «Νέος τύπος ταυτότητας», ρυθμίστηκε εκ νέου η έκδοση δελτίου ταυτότητας. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου αυτού «Οι έλληνες πολίτες που κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα και έχουν συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας τους υποχρεούνται να εφοδιαστούν με δελτίο ταυτότητας, που εκδίδεται ατελώς σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού». Κατά την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, τα δελτία ταυτότητας εκδίδονται από τις διευθύνσεις εσωτερικών των νομαρχιών και των διαμερισμάτων της Νομαρχίας Αττικής, στην περιφέρεια των οποίων γεννήθηκε ο υπόχρεος ύστερα από αίτησή του. Όσον αφορά ειδικώς τους αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες των Ενόπλων Δυνάμεων και τους υπηρετούντες στην Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα και την Πυροσβεστική Υπηρεσία, αυτοί, σύμφωνα με την παρ. 3, «υποχρεούνται να εφοδιάζονται με δελτίο ταυτότητας από την αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία». Κατά την παράγραφο δε 4 του ίδιου άρθρου 1, οι αρχές, που εκδίδουν τα δελτία ταυτότητας, υποχρεούνται να τηρούν ειδικό αρχείο ταυτοτήτων, στο οποίο φυλάσσονται τα δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν για την έκδοση του δελτίου καθώς και αντίγραφό του. Περαιτέρω, το άρθρο 2 του ίδιου νόμου προέβλεψε τα εξής: «1. Καθιερώνεται Ενιαίος Κωδικός Αριθμός Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.)

για κάθε έλληνα πολίτη. 2. Αρμόδια αρχή για τη χορήγηση του Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) είναι η διεύθυνση εσωτερικών των νομαρχιών και των διαμερισμάτων της Νομαρχίας Αττικής του τόπου της γέννησης του πολίτη. Για τη χορήγηση του Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) στους έλληνες πολίτες που γεννήθηκαν στο εξωτερικό αρμόδια είναι η Διεύθυνση Εσωτερικών του Διαμερίσματος Αθηνών της Νομαρχίας Αττικής. 3. Ο Ενιαίος Κωδικός Αριθμός Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) σχηματίζεται από δεκατρία (13) ψηφία και σύμβολα. Το πρώτο είναι η ένδειξη αιωνόβιου, τα επόμενα δύο (2) προσδιορίζουν τον κωδικό αριθμό του νομού γέννησης, τα επόμενα τρία (3) τον αύξοντα αριθμό καταχώρισης των γεννήσεων που γνωστοποιούνται στην αρμόδια για τη χορήγηση του Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) διεύθυνση εσωτερικών κατά χρονολογία γέννησης, τα ακόλουθα έξι (6) σχηματίζουν τη χρονολογία γέννησης και το τελευταίο ψηφίο είναι το ψηφίο ελέγχου. Ο αύξων αριθμός των γεννήσεων που καταχωρίστηκαν είναι μονός για τους άνδρες και ζυγός για τις γυναίκες. 4. Ο Ενιαίος Κωδικός Αριθμός Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) αποτελεί τον αριθμό των ληξιαρχικών πράξεων, του δελτίου ταυτότητας, του εκλογικού βιβλιαρίου, του διαβατηρίου, του ασφαλιστικού βιβλιαρίου, του φορολογικού μητρώου, της άδειας ικανότητας οδηγού, του μητρώου αρρένων, του προξενικού μητρώου, του δημοτολογίου και του εκλογικού καταλόγου. Για αρχεία πληροφοριών στα οποία χρησιμοποιείται ο Ε.Κ.Α.Μ., εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των προσωπικών πληροφοριών και έως ότου τεθεί σε ισχύ σχετικός νόμος δεν επιτρέπεται η διασύνδεση των αρχείων αυτών είτε μεταξύ τους, είτε με άλλα αρχεία, ούτε η χρησιμοποίηση του Ε.Κ.Α.Μ., ως κωδικού αριθμού σε άλλα αρχεία προσωπικών πληροφοριών. Η παράβαση της διάταξης αυτής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών. 5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζεται η διαδικασία χορήγησης και καταχώρισης του Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) από τις αρμόδιες διευθύνσεις εσωτερικών των νομαρχιών και των Διαμερισμάτων της Νομαρχίας Αττικής, που τηρούν ειδικό αρχείο Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. 6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού ρυθμίζεται η διαδικασία καταχώρισης του Ε.Κ.Α.Μ. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού.». Στο άρθρο 3 του ν. **1599/1986**, με τίτλο «Στοιχεία δελτίου ταυτότητας», ορίστηκαν τα εξής: «1. Τα δελτία ταυτότητας περιέχουν τα επόμενα στοιχεία του κατόχου: α. φωτογραφία, β. επώνυμο και κύριο όνομα, γ. επώνυμο και κύριο όνομα του πατέρα και της μητέρας, δ. επώνυμο και κύριο όνομα συζύγου, ε. χρονολογία της γέννησης (ημέρα, μήνα, έτος), στ. τόπος γέννησης, ζ. το δήμο ή την κοινότητα, στο δημοτολόγιο του οποίου είναι γραμμένος και τον αύξοντα αριθμό της οικογενειακής του μερίδας, η. το δήμο ή την κοινότητα, στο μητρώο αρρένων του οποίου είναι γραμμένος, θ. την εκπλήρωση ή μη των στρατολογικών υποχρεώσεων, ι. την ομάδα αίματος, ια. την εκλογική υποδιαίρεση (περιοχή) δήμου ή κοινότητας, ιβ. το θρήσκευμα. 2. Τα στοιχεία που περιέχονται στο δελτίο ταυτότητας σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο καταχωρούνται υποχρεωτικά, πλην του στοιχείου του θρησκειώματος. Το στοιχείο αυτό καταχωρείται εφόσον ζητηθεί από τον ενδιαφερόμενο. 3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται: α. ο τύπος του δελτίου ταυτότητας, β. τα δικαιολογητικά στοιχεία που υποβάλλονται για την έκδοσή του, γ. ο τύπος της αίτησης και η διαδικασία υποβολής της, δ. κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του νόμου αυτού προβλέπεται η αντικατάσταση του δελτίου ταυτότητας σε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων της ταυτότητας αλλά και λόγω απώλειας ή φθοράς του δελτίου ταυτότητας ή αναγραφής εσφαλμένων στοιχείων, στο άρθρο 6 του ίδιου νόμου ότι η ταυτότητα των Ελλήνων πολιτών "έναντι πάντων" αποδεικνύεται: α) από τα δελτία ταυτότητας, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, β) από τα δελτία ταυτότητας που εκδόθηκαν κατά τις διατάξεις του ν.δ. **127/1969**, εωσότου αντικατασταθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, και από το διαβατήριο για τους Έλληνες της αλλοδαπής και προβλέπεται η κατ' εξαίρεση επίδειξη,

αντί του δελτίου ταυτότητας, της προσωρινής βεβαίωσης των αρμόδιων αρχών ότι έχουν κατατεθεί τα δικαιολογητικά για την έκδοση δελτίου ταυτότητας, ενώ στο άρθρο 7 παρ. 1 του ως άνω νόμου ότι «Η ταυτότητα και τα αντίστοιχα έγγραφα του άρθρου 6 αποτελούν πλήρη απόδειξη ως προς τα στοιχεία που αναφέρουν...». Στο άρθρο 25, με τίτλο «Μεταβατικές διατάξεις», ο ν. **1599/1986** ορίζει στη μεν παρ. 1 ότι «Οι έλληνες πολίτες υποχρεούνται από την 1.1.1988 μέχρι την 31.12.1988 να ζητήσουν να εφοδιαστούν με τα νέα δελτία ταυτότητας σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του νόμου αυτού» και ότι η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, στην δε παρ. 2 ότι «Μέχρι την έκδοση του νέου δελτίου η ταυτότητα των προσώπων καθώς και τα βεβαιούμενα σ' αυτό στοιχεία αποδεικνύονται από τα δελτία ταυτότητας που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. **127/1969** (ΦΕΚ 29) όπως αυτό τροποποιήθηκε». Κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου, «Οι αστυνομικές αρχές εξακολουθούν να εκδίδουν δελτία ταυτότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. **127/1969**, όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, έως την 31.12.1987. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών». Με βάση την εξουσιοδότηση, που παρέχεται με τη μεταβατική διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 25, εκδίδονται έκτοτε συνεχώς αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, με τις οποίες παρατείνεται η αρχική προθεσμία που όριζε η μεταβατική αυτή διάταξη. Η τελευταία απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (ΤΑΔΚ οικ. 255/2018/22.2.2018), η οποία δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 2.3.2018 (Β' 747) παρατείνει την παραπάνω προθεσμία έως τις 30.6.2020. Τέλος, στο άρθρο 26 του ίδιου ν. **1599/1986** ορίζεται ότι καταργείται, μεταξύ άλλων, από την έναρξη της ισχύος του (δηλαδή από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, "όπου δεν ορίζεται διαφορετικά", κατά το άρθρο 34) το ν.δ. 153/1969 (Α' 58), που είχε τροποποιήσει το ν.δ. **127/1969**. Ήδη, οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 1 του νόμου **1599/1986**, όπως οι παράγραφοι αυτές αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 του ν. **1988/1991** (Α' 189), ορίζουν ότι «1. Οι Έλληνες πολίτες, που κατοικούν ή διαμένουν προσωρινά στην Ελλάδα και έχουν συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας τους, υποχρεούνται να εφοδιαστούν με δελτίο ταυτότητας, που εκδίδεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. 2. Τα δελτία ταυτότητας εκδίδονται από τις διευθύνσεις εσωτερικών των νομαρχιών, στην περιφέρεια των οποίων κατοικεί ο υπόχρεος, ύστερα από αίτησή του. Η εκτύπωση των δελτίων ταυτότητας μπορεί να γίνεται και με μέριμνα του Υπουργείου Εσωτερικών ύστερα από σχετική απόφαση του Υπουργού», ενώ το άρθρο 3 του νόμου αυτού, όπως το άρθρο αυτό, που είχε συμπληρωθεί με την παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. **1832/1989** (Α' 54), αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. **1988/1991** και, ακολούθως, το στοιχείο δ της παρ. 3 του ίδιου άρθρου αντικαταστάθηκε με το άρθρο 158 του ν. **4483/2017** (Α' 107), ορίζει ότι «1. Τα δελτία ταυτότητας περιέχουν τα επόμενα στοιχεία του κατόχου: α. Φωτογραφία β. Επώνυμο γ. Όνομα δ. Επώνυμο και όνομα πατέρα ε. Επώνυμο και όνομα μητέρας στ. Φύλο ζ. Επώνυμο και όνομα συζύγου η. Χρονολογία γέννησης (ημέρα, μήνα, έτος) θ. Τόπος γέννησης ι. Ιθαγένεια ια. Θρήσκευμα ιβ. Αριθ. δημοτολογίου ιγ. Δημότης ιδ. Εκλογική εγγραφή ιε. Διεύθυνση κατοικίας ιστ. Υπογραφή κατόχου ιζ. Ομάδα αίματος ιη. Δ.Ι.Ο.Σ. Τα στοιχεία των ανωτέρω β' και γ' περιπτώσεων αναγράφονται και με λατινικούς χαρακτήρες (ΕΛΟΤ 743). 2. Τα στοιχεία, που περιέχονται στο δελτίο ταυτότητας, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, καταχωρούνται υποχρεωτικά, πλην των στοιχείων των περιπτώσεων ιζ' (ομάδα αίματος) και ιη' (Δ.Ι.Ο.Σ.) Δωρητής Ιστών και Οργάνων Σώματος. Τα στοιχεία αυτά καταχωρούνται εφ' όσον τα ζητήσει ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος στην περίπτωση του στοιχείου Δ.Ι.Ο.Σ. απαιτείται να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα. 3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται: α. Ο τύπος και οι προδιαγραφές του δελτίου ταυτότητας, καθώς και η διάρκεια ισχύος του, που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα ετών. β. Τα δικαιολογητικά στοιχεία, που υποβάλλονται για την έκδοσή του. γ. Η αρχή στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, ο τύπος της αίτησης, η προθεσμία και η διαδικασία υποβολής της, καθώς και οι συνέπειες και κυρώσεις στις περιπτώσεις μη εμπρόθεσμης υποβολής της. δ. Πρόσθετα στοιχεία του κατόχου, πέρα από αυτά που προβλέπονται στην παράγραφο 1, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια». Εξάλλου, με το άρθρο 4 του ν. **1988/1991** αντικαταστάθηκε το άρθρο 4 του ν. **1599/1986**, ενώ με το άρθρο 6 του ν. **1988/1991** καταργήθηκε το άρθρο 2 του ν. **1599/1986** περί Ενιαίου Κωδικού Αριθμού Μητρώου. Εξάλλου, με την 8200/0-441210/17.7.2000 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης (Β' 879, 17.7.2000), η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων των άρθρων 2 και 4 του ν.δ. **127/1969**, του ν. **2472/1997** και της 510/17/15.5.2000 απόφασης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθορίστηκαν οι αρμόδιες για την έκδοση και επικύρωση των δελτίων ταυτότητας αρχές, τα υποβαλλόμενα για την έκδοση των δελτίων δικαιολογητικά και ο τύπος του δελτίου ταυτότητας με τα αναγραφόμενα σε αυτό στοιχεία, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονταν το θρήσκευμα και η ιθαγένεια. Με τις 2280-2286/2001 αποφάσεις της Ολομέλειας του Δικαστηρίου κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι η υποχρεωτική αναγραφή του θρησκειώματος στα δελτία ταυτότητας, την οποία επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 2 περ. 20 του ν.δ. **127/1969**, συνιστά παραβίαση του άρθρου 13 του Συντάγματος και, περαιτέρω, ότι, εφόσον η διάταξη του άρθρου 2 περ. 20 του ν.δ. **127/1969**, που προβλέπει την αναγραφή του θρησκειώματος στα δελτία ταυτότητας, αντίκειται στο Σύνταγμα, η επεξεργασία του ευαίσθητου αυτού δεδομένου είναι,

σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. **2472/1997**, μη νόμιμη. Περαιτέρω, με την 2281/2001 απόφαση της Ολομέλειας του Δικαστηρίου κρίθηκε ότι η συλλογή του προσωπικού δεδομένου της ιθαγένειας και η αναγραφή της στο δελτίο ταυτότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 2 περ. 18 του ν.δ. **127/1969**, εξυπηρετεί τον σκοπό του δελτίου ταυτότητας ως ταξιδιωτικού εγγράφου, κατά ρητή επιταγή διατάξεων του κοινοτικού δικαίου (οδηγιών 68/360/ΕΟΚ και 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων), που είχαν εισαχθεί και στην εσωτερική έννομη τάξη (π.δ. 308/1991, άρθρα 1 και 2 παρ. 1). Με τα δεδομένα αυτά έγινε δεκτό ότι η 8200/0-441210/17.7.2000 απόφαση, κατά το μέρος που δεν περιλάμβανε μεταξύ των στοιχείων που αναγράφονται στο δελτίο ταυτότητας την ιθαγένεια, δεν ήταν νόμιμη και έπρεπε κατά το μέρος αυτό να ακυρωθεί. Στη συνέχεια, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 παρ. 1 του ν.δ. **127/1969**, εκδόθηκε η 3021/19/53/14.10.2005 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημοσίας Τάξης «Τύπος, δικαιολογητικά, αρμόδιες υπηρεσίες και διαδικασία έκδοσης δελτίων ταυτότητας Ελλήνων πολιτών» (Β' 1440, 18.10.2005), η οποία τροποποιήθηκε από την 3021/19/53-κγ' /28.8.2014 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Β' 2339/29.8.2014). Με την κοινή υπουργική απόφαση 3021/19/53/14.10.2005, όπως κατά τα ως άνω τροποποιήθηκε, καθορίστηκαν, μεταξύ άλλων, οι αρμόδιες για την έκδοση των δελτίων ταυτότητας αρχές (άρθρο 1), τα υποβαλλόμενα για την έκδοση του δελτίου ταυτότητας δικαιολογητικά (άρθρο 2 και Τμήμα Α' του Παραρτήματος του άρθρου 12) και ο τύπος του δελτίου με τα αναγραφόμενα σε αυτό στοιχεία, στα οποία δεν περιλαμβάνεται το θρήσκευμα (άρθρο 3 και Τμήμα Β' του Παραρτήματος του άρθρου 12) και καταργήθηκε η προαναφερθείσα 8200/0-441210/17.7.2000 κοινή υπουργική απόφαση, όπως αυτή είχε εν τω μεταξύ τροποποιηθεί (άρθρο 11). Με την 3204/2014 απόφαση του Δικαστηρίου έγινε δεκτό, ότι νομίμως με την ως άνω κοινή υπουργική απόφαση δεν περιελήφθη μεταξύ των αναγραφόμενων στο δελτίο ταυτότητας στοιχείων, η ένδειξη του θρησκειώματος.

5. Επειδή, κατ' επίκληση των διατάξεων των άρθρων 4 του ν.δ. **127/1969** και 3 και 4 του ν. **1599/1986**, όπως σύμφωνα με τα προεκτεθέντα τροποποιήθηκαν, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, η οποία προβλέπει στο άρθρο 1 ότι «Δελτία ταυτότητας Ελλήνων πολιτών εκδίδονται από το Τμήμα Ασφαλείας του τόπου κατοικίας του ενδιαφερομένου, για την περιφέρεια της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής ή Θεσσαλονίκης και από την Υποδιεύθυνση ή το Τμήμα Ασφαλείας του τόπου κατοικίας του ενδιαφερομένου για την υπόλοιπη Χώρα. Όπου δεν υφίστανται τέτοιες υπηρεσίες, τα δελτία ταυτότητας εκδίδονται από το Αστυνομικό Τμήμα, το οποίο ασκεί αρμοδιότητες ασφαλείας στον τόπο κατοικίας του ενδιαφερομένου», στο άρθρο 2 ότι «Η εκτύπωση - προσωποποίηση των δελτίων ταυτότητας ανατίθεται στη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας», στο άρθρο 3 με τίτλο «Τύπος Δελτίου Ταυτότητας» ότι «1. Το δελτίο ταυτότητας είναι μορφώτπου ID-1, διαστάσεων 85.6 x 54 mm ± 0.75mm, πάχους μέχρι 1 mm, σύμφωνα με τις συστάσεις του ICAO DOC9303 έκδοση 7η και περιλαμβάνει: • τη Ζώνη Οπτικής Εξέτασης (Visual Inspection Zone - VIZ), • τη Μηχανικώς Αναγνώσιμη Ζώνη (Machine Readable Zone - MRZ) και • το ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (International Civil Aviation Organization - ICAO) για τα μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα. 2. Το υπόστρωμα του δελτίου ταυτότητας είναι κατασκευασμένο από συνθετικό πλαστικό, πολυανθρακικό υλικό (polycarbonate-pc). 3. Τα στοιχεία του δελτίου ταυτότητας, αποτυπώνονται επ' αυτού, όπως καθορίζεται στο Παράρτημα Α' του άρθρου 14 της παρούσας και ειδικότερα: 3.1. Ζώνη 1 - Θυρεός Ελληνικής Δημοκρατίας - Ονομα της Χώρας (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ/HELLENIC REPUBLIC) - Τύπος εγγράφου (ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ / IDENTITY CARD) - Το σήμα του ICAO για την ύπαρξη RFID chip - Αριθμός ταυτότητας (ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ/CARD NUMBER) 3.2. Ζώνη 2 - Επώνυμο / Surname - Ονομα / Name - Φύλο / Sex (Αρρεν / Θήλυ - Male / Female) - Ημερομηνία γέννησης / Date of birth - Ιθαγένεια / Nationality 3.3. Ζώνη 3 - Ημερομηνία λήξης / Date of expiry - Αριθμός Πρόσβασης Κάρτας (CAN - Card Access Number) - Αρχή έκδοσης 3.4. Ζώνη 4 - Υπογραφή κατόχου / Signature of bearer 3.5. Ζώνη 5 - Φωτογραφία κατόχου σε πλαίσιο διαστάσεων 37 x 30 mm 3.6. Ζώνη 6 - Ονομα πατέρα / Father's name - Ονομα μητέρας/Mother's name - Τόπος γέννησης/Place of birth - Ημερομηνία έκδοσης/Date of issue - Ομάδα αίματος/Blood type (προαιρετικά) - Αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α.) 3.7. Ζώνη 7 Στη Ζώνη Μηχανικής Ανάγνωσης του δελτίου ταυτότητας, αποτυπώνονται δεδομένα με μηχανικά αναγνώσιμους χαρακτήρες OCR-B, σύμφωνα με το έγγραφο 9303 του ICAO. 4. Στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης, αποθηκεύονται φωτογραφία του κατόχου σε ψηφιακή μορφή, τα στοιχεία της Μηχανικώς Αναγνώσιμης Ζώνης του δελτίου (MRZ), τα στοιχεία που απαιτούνται για τις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθώς και επώνυμο πατέρα, επώνυμο μητέρας, ύψος του κατόχου (μετά τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας), ο Δήμος εγγραφής και ο αριθμός δημοτολογίου και ο τόπος έκδοσης του δελτίου.», στο άρθρο 6 τα απαιτούμενα για την έκδοση του δελτίου ταυτότητας δικαιολογητικά (βλ. σχετικώς και

Παραρτήματα Β' και Γ' του άρθρου 14 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης), στο άρθρο 9 ότι «1. Δελτία ταυτότητας παλαιού τύπου, τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. **127/1969**, αντικαθίστανται υποχρεωτικά, εντός διαστήματος πέντε (5) ετών από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης του άρθρου 13, ως εξής: ... 2. Μέχρι την αντικατάστασή τους, τα ως άνω δελτία θεωρούνται ισχυρά. Σε κάθε περίπτωση η ισχύς τους παύει μετά το πέρας διαστήματος πέντε (5) ετών, από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης του άρθρου 13», στο άρθρο 10 ότι «1. Στη Διεύθυνση Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, τηρείται ηλεκτρονικό αρχείο ταυτοτήτων με τα δικαιολογητικά έκδοσης και τα στοιχεία που περιλαμβάνει έκαστο δελτίο ταυτότητας. 2. Τα δικαιολογητικά τα οποία υποβάλλονται για την έκδοση του δελτίου ταυτότητας, τηρούνται σε πρωτότυπη μορφή από τις Υπηρεσίες έκδοσης του άρθρου 1, για διάστημα ενός (1) έτους από την ημερομηνία κατάθεσής τους» και στο άρθρο 13 ότι «1. Η ημερομηνία έναρξης της έκδοσης δελτίων ταυτότητας νέου τύπου, καθορίζεται με διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο τεχνικής ετοιμότητας της Διοίκησης. 2. Μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της προηγούμενης παραγράφου, τα δελτία ταυτότητας εξακολουθούν να εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 3021/19/53 από 14.10.2005 κοινή υπουργικής απόφασης (Β' 1440). 3. Με την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης της παραγράφου 1 καταργείται η υπ' αριθ. 3021/19/53 από 14.10.2005 κοινή υπουργική απόφαση». Εξάλλου, στο Παράρτημα Α του άρθρου 14 της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης καθορίζεται ο τρόπος αποτύπωσης των στοιχείων της παρ. 3 του άρθρου 3 της εν λόγω κοινής υπουργικής απόφασης στο δελτίο ταυτότητας (εμπρόσθια και οπίσθια όψη αυτής).

6. Επειδή, εξάλλου, η Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29.4.2004 «σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ» (ΕΕ L 158, 30.4.2004), προβλέπει στο μεν άρθρο 4 ότι «1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων επί των ταξιδιωτικών εγγράφων που ισχύουν για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους, όλοι οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι φέρουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο ..., έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείπουν το έδαφος κράτους μέλους προκειμένου να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος. 2. ... 3. Τα κράτη μέλη, ενεργώντας σύμφωνα με το δίκαιό τους, εκδίδουν ή ανανεώνουν στους υπηκόους τους δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο που αναγράφει την ιθαγένειά τους. 4. ...», στο δε άρθρο 5 ότι «1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων επί των ταξιδιωτικών εγγράφων που ισχύουν για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους, τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο στην επικράτειά τους σε κάθε πολίτη της Ένωσης ο οποίος φέρει ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ...». Αντίστοιχα, το π.δ. **106/2007** (Β' 135), με το οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η πιο πάνω Οδηγία, προβλέπει στο μεν άρθρο 4 αυτού ότι «1. Με την επιφύλαξη των ισχυουσών για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους διατάξεων, που αφορούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα, όλοι οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι φέρουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο ..., δικαιούνται να εγκαταλείπουν το έδαφος της Ελλάδας προκειμένου να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος. 2. ...», στο δε άρθρο 5 ότι «1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν τα ταξιδιωτικά έγγραφα, τα οποία ισχύουν για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους, επιτρέπεται η είσοδος στην ελληνική επικράτεια: (α) σε κάθε πολίτη της Ένωσης, ο οποίος φέρει ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, χωρίς να απαιτείται καμία θεώρηση εισόδου ή άλλη ισοδύναμη διατύπωση και ... 2. ... 3. ... 4. ...».

7. Επειδή, περαιτέρω, με το ν. **3979/2011** «Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις» (Α' 138) επιδιώκεται η αναγνώριση του δικαιώματος των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η ρύθμιση της χρήσης των ΤΠΕ από τους φορείς του δημόσιου τομέα εντός του πλαισίου και για τις ανάγκες της λειτουργίας τους και την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων και συναλλαγών τους (άρθρο 1). Στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου διατυπώνονται οι βασικές αρχές που διέπουν τη χρήση ΤΠΕ και την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και οι πληροφοριακές υποχρεώσεις των φορέων δημόσιου τομέα. Ειδικότερα, στο ως άνω άρθρο προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τηρώντας τις αρχές της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας. 2. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ ... μεριμνώντας για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων ... 3. ... 4. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μεριμνούν για την ασφάλεια των πληροφοριών, των δεδομένων και των ηλεκτρονικών εγγράφων που παράγουν, καταχωρίζουν, τηρούν, διακινούν ή με οποιονδήποτε τρόπο διαχειρίζονται, καθώς και για την ασφάλεια των ΤΠΕ και των υπηρεσιών που παρέχουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε αυτούς. 5. ...». Περαιτέρω, στα άρθρα 7-10 του ως άνω νόμου

προσδιορίζονται τα δικαιώματα των προσώπων-χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ειδικότερα, στο άρθρο 7 «Γενικές αρχές προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» προβλέπεται ότι «1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με σεβασμό του δικαιώματος προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικότητας των φυσικών προσώπων. 2. ...» και στο άρθρο 10 «Δικαίωμα ηλεκτρονικής επικοινωνίας και χρήσης ΤΠΕ» ότι «1. Τα φυσικά πρόσωπα και τα Ν.Π.Ι.Δ. έχουν δικαίωμα να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ και ιδίως να κάνουν χρήση ηλεκτρονικών πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων προκειμένου να χρησιμοποιούν προσφερόμενες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να λαμβάνουν και να δίδουν πληροφορίες, να έχουν πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, να καταθέτουν αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά ή άλλα έγγραφα και να λαμβάνουν διοικητικά ή άλλα έγγραφα που απευθύνουν σε αυτά οι φορείς του δημόσιου τομέα. 2. ...». Ακόμη, στο άρθρο 17 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι «1. Οι φορείς δημόσιου τομέα διακινούν ή ανταλλάσσουν με χρήση ΤΠΕ έγγραφα και δεδομένα στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί και για την εκπλήρωση αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι ασφαλείας στο επίπεδο που κάθε φορά επιβάλλεται από τη φύση των διακινούμενων εγγράφων και επιβεβαιώνεται η ταυτότητα (αυθεντικοποίηση) των δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων. ...». Περαιτέρω, στα άρθρα 21 - 28 του ως άνω νόμου ρυθμίζονται οι ηλεκτρονικές συναλλαγές των φυσικών προσώπων ή ν.π.ι.δ. με τους φορείς του δημοσίου τομέα (ηλεκτρονική επικοινωνία, διακίνηση εγγράφων μεταξύ των φορέων του δημοσίου τομέα και των φυσικών προσώπων ή ν.π.ι.δ., υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων και δικαιολογητικών εκ μέρους των φυσικών προσώπων ή ν.π.ι.δ., γνωστοποίηση εγγράφων σε φυσικά πρόσωπα ή ν.π.ι.δ., ηλεκτρονικές πληρωμές). Εξάλλου, στα άρθρα 29 - 33 του ίδιου νόμου περιέχονται διατάξεις σχετικές με την απαιτούμενη, για τη χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, επιβεβαίωση της ταυτότητας (αυθεντικοποίηση των χρηστών). Ειδικότερα, το άρθρο 31 του ως άνω νόμου προβλέπει ότι «1. Η χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τις οποίες απαιτείται ταυτοποίηση και επιβεβαίωση ταυτότητας (αυθεντικοποίηση) προϋποθέτει την εγγραφή στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου ή κατά περίπτωση σε άλλες πύλες ή τόπους πρόσβασης ή σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες που παρέχονται από επί μέρους φορείς του δημόσιου τομέα. 2. Κατά την αρχική εγγραφή το φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να κάνει χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα πρέπει να προσκομίζει ή να αποστέλλει υπογεγραμμένα με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή στην αρμόδια Αρχή Εγγραφής τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ταυτότητά του. Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση εγγραφής, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελτίο ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο. ... 3. ... 5. Κατά την εγγραφή σε μία υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τα πρόσωπα ενημερώνονται με τρόπο πρόσφορο και σαφή για τους σκοπούς της συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τις κατηγορίες δεδομένων που υπόκεινται σε επεξεργασία, τους υπεύθυνους επεξεργασίας και τους αποδέκτες των δεδομένων στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. 6. ...», το άρθρο 32 ότι «1. [όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 10 του ν. **4325/2015**, Α' 47] Κατά την εγγραφή στην υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προσδιορίζονται τα αναγνωριστικά που απαιτεί κάθε φορέας του δημόσιου τομέα για την ταυτοποίηση και τα διαπιστευτήρια για την περαιτέρω επιβεβαίωση της ταυτότητας του προσώπου που κάνει χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. ... Κατά την εγγραφή στην υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορεί να χρησιμοποιούνται διαπιστευτήρια που έχουν εκδοθεί για την επιβεβαίωση της ταυτότητας του χρήστη από άλλους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα και είναι διασυνδεδεμένα με ένα ή περισσότερα αναγνωριστικά που σχετίζονται με βασικά μητρώα, όπως ιδίως: α) το μητρώο ταυτοτήτων, β) το μητρώο κοινωνικής ασφάλισης, γ) το φορολογικό μητρώο, και δ) το δημοτολόγιο. ... Σε καμιά περίπτωση στο σύστημα ταυτοποίησης δεν μπορεί να συμπεριλαμβάνεται σύστημα εντοπισμού θέσης ή βιομετρικά στοιχεία. 2. ... 3. Τα αναγνωριστικά και οι μέθοδοι ταυτοποίησης και επιβεβαίωσης ταυτότητας των προσώπων διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο εμπιστοσύνης, το οποίο απαιτείται για την εκάστοτε χρήση υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ...» ενώ το άρθρο 33 ότι «1. Η τήρηση και αποθήκευση των αναγνωριστικών στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου ή σε κατά περίπτωση άλλες πύλες ή τόπους πρόσβασης δεν είναι υποχρεωτική. Τα πρόσωπα μπορούν να εισάγουν εκ νέου τα αναγνωριστικά κάθε φορά που αιτούνται ταυτοποίηση και επιβεβαίωση ταυτότητας (αυθεντικοποίηση) προκειμένου να κάνουν χρήση μίας υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Τα αναγνωριστικά των προσώπων μπορούν να τηρούνται στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου με έγγραφη συγκατάθεση των προσώπων και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο ν. **2472/1997**...».

8. Επειδή, από τις διατάξεις που έχουν εκτεθεί στην 4η σκέψη προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση έχει εκδοθεί με βάση την εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. **1599/1986**, όπως η διάταξη αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει μετά και την αντικατάσταση του εδαφίου δ της παρ. αυτής με το άρθρο 158 του ν. **4483/2017**. Εξάλλου, στην έκδοση της

προσβαλλόμενης πράξης αρμοδίως συμπράττει ο Υπουργός Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 2 του ν. 3427/2005 (Α' 312). Το ν.δ. **127/1969**, και ειδικότερα η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.δ/τος αυτού, δεν συνιστά το εξουσιοδοτικό έρεισμα της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης, αλλά το νομοθετικό διάταγμα αυτό εξακολουθεί να ισχύει, μέσω της παρ. 4 του άρθρου 25 του ν. **1599/1986**, μόνο για την αρμοδιότητα των αστυνομικών αρχών για την έκδοση των δελτίων ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών.

9. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται καταρχάς ότι η ως άνω εξουσιοδότηση του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. **1599/1986**, όπως η διάταξη αυτή, αλλά και το σύνολο του ν. **1599/1986**, τροποποιήθηκε με τον ν. **1988/1991**, έχει την έννοια ότι τα δελτία ταυτότητας, των οποίων ο τύπος και οι προδιαγραφές ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, από την προσβαλλόμενη απόφαση, οφείλουν να είναι χάρτινα ή πλαστικά, και όχι και ηλεκτρονικά, χωρίς κωδικούς αριθμούς ηλεκτρονικής πρόσβασης, χωρίς ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής, χωρίς ηλεκτρονική δυνατότητα διασύνδεσης με άλλες ηλεκτρονικές τράπεζες δεδομένων και χωρίς άλλο φανερό ή κρυμμένο περιεχόμενο πέραν των αναφερόμενων στην ως άνω εξουσιοδότηση στοιχείων, που πρέπει να είναι ορατά διά των οφθαλμών. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς της αίτησης ακυρώσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση έχει εκδοθεί καθ' υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης της ως άνω διάταξης του ν. **1599/1986** κατά το μέρος που τα προβλεπόμενα σ' αυτήν δελτία ταυτότητας έχουν αριθμό πρόσβασης κάρτας, ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής, ηλεκτρονική δυνατότητα διασύνδεσης με άλλες ηλεκτρονικές τράπεζες και εν γένει περιεχόμενο που κατά ένα μέρος δεν είναι φανερό και ορατό διά των οφθαλμών αλλά άγνωστο.

10. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση με την ως άνω εξουσιοδοτική διάταξη παρέχεται στη Διοίκηση η εξουσία να καθορίζει, μεταξύ άλλων, τον τύπο (υπόδειγμα) του δελτίου ταυτότητας, δηλαδή το σχήμα, τις διαστάσεις και τις ενδείξεις του δελτίου, στις οποίες περιλαμβάνονται και τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. **1599/1986**, με την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η αναγραφή των στοιχείων αυτών δεν αντίκειται σε μεταγενέστερο νόμο ή το Σύνταγμα. Η εν λόγω εξουσιοδοτική διάταξη είναι σύμφωνη με το άρθρο 43 παρ. 2 του Συντάγματος, εφόσον παρέχεται για τη ρύθμιση, αφενός, ειδικότερου θέματος σε σχέση με το γενικό νομοθετικό πλαίσιο που θέτει ο ν. **1599/1986** ως προς την έκδοση, το περιεχόμενο και τον αποδεικτικό χαρακτήρα του δελτίου ταυτότητας, και, αφετέρου, τεχνικού θέματος. Περαιτέρω, όλα τα στοιχεία που, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, περιλαμβάνονται στη ζώνη οπτικής εξέτασης των δελτίων ταυτότητας εξυπηρετούν τον σκοπό των εν λόγω δελτίων ως εγγράφων αποδεικτικών της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. **1599/1986**, και ως ταξιδιωτικών εγγράφων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ και του π.δ. **106/2007** που έχουν εκτεθεί παραπάνω (πρβλ. ΣτΕ 2281/2001 Ολ.). Αυτό ισχύει και για τον προβλεπόμενο στην παρ. 3.3 του άρθρου 3 της προσβαλλόμενης απόφασης αριθμό πρόσβασης κάρτας (CAN-Card Access Number), ο οποίος, όπως βεβαιώνει η Διοίκηση στο από 20.12.2018 έγγραφο των απόψεών της προς το Δικαστήριο (βλ. και από 15.2.2019 όμοιο έγγραφο της Διοίκησης), αποτελεί έναν τυχαίο αριθμό ο οποίος θα παράγεται κατά την εκτύπωση του δελτίου και συνιστά ένα επιπλέον χαρακτηριστικό ασφαλείας των νέων δελτίων θωρακίζοντας την αυθεντικότητά τους και κάνοντας εξαιρετικά δύσκολη την πλαστογράφησή τους. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι ισχυρισμοί κατά τους οποίους η πρόβλεψη του ως άνω αριθμού πρόσβασης κάρτας με την προσβαλλόμενη απόφαση γίνεται καθ' υπέρβαση της νομοθετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. **1599/1986**. Εξάλλου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) «Μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα» (έβδομη έκδοση, 2015), στο οποίο παραπέμπει η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση όσον αφορά τη διαμόρφωση της Ζώνης Μηχανικής Ανάγνωσης του δελτίου ταυτότητας, η εν λόγω ζώνη είναι μια διαφορετική απόδοση των δεδομένων, τα οποία περιέχονται στη Ζώνη Οπτικής Εξέτασης, και πρέπει να ανταποκρίνεται στα οριζόμενα από τον ICAO πρότυπα, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ανάγνωση του δελτίου από όλες τις σχετικές συσκευές ανάγνωσης, που πληρούν επίσης τις προδιαγραφές του ICAO (βλ. μέρος 3, κεφάλαιο 4, σελ. 16 και Παράρτημα Β του μέρους 3, σημείο Β.2.2. του ως άνω εγγράφου του ICAO). Συνεπώς, ο ισχυρισμός των αιτούντων, σύμφωνα με τον οποίο η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση υπερβαίνει τα όρια των εξουσιοδοτικών της διατάξεων, για το λόγο ότι προβλέπει ότι στη Ζώνη Μηχανικής Ανάγνωσης περιέχονται, εκτός από τα ειδικώς προσδιοριζόμενα στο νόμο στοιχεία, και άλλα στοιχεία, κείμενα και πληροφορίες άγνωστα και κρυμμένα στον κάτοχο του δελτίου, είναι απορριπτός ως στηριζόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση. Περαιτέρω, ούτε από την εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. **1599/1986** αλλά ούτε και από το όλο περιεχόμενο του νόμου αυτού, όπως ισχύει, αποκλείεται η έκδοση δελτίων ταυτότητας που περιλαμβάνουν και ενσωματωμένο μέσο αποθήκευσης μη επαφής. Το γεγονός, άλλωστε, ότι με το άρθρο 6 του ν. **1988/1991** καταργήθηκε ο Ενιαίος Κωδικός Αριθμός Μητρώου (ΕΚΑΜ) του άρθρου 2 του ν. **1599/1986** δεν αποκλείει την έκδοση ηλεκτρονικού τύπου δελτίων ταυτοτήτων, όπως αβασίμως

προβάλλουν οι αιτούντες, αλλά ο νόμος αυτός αφήνει στην ευχέρεια του κανονιστικού νομοθέτη την επιλογή του τύπου των εν λόγω δελτίων.

11. Επειδή, εξάλλου, τα στοιχεία που αποθηκεύονται στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης, και, ειδικότερα, το βιομετρικό δεδομένο της φωτογραφίας του κατόχου σε ψηφιακή μορφή, τα στοιχεία της ζώνης μηχανικής ανάγνωσης του δελτίου (που όπως έχει προαναφερθεί είναι μία διαφορετική απόδοση των δεδομένων της ζώνης οπτικής εξέτασης), το επώνυμο πατέρα, μητέρας και το ύψος του κατόχου, ο Δήμος εγγραφής και ο αριθμός δημοτολογίου του, όπως και ο τόπος έκδοσης του δελτίου, εξυπηρετούν τον ως άνω σκοπό των εν λόγω δελτίων ως εγγράφων αποδεικτικών της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών και ως ταξιδιωτικών εγγράφων. Άλλωστε και η ισχύουσα 3021/22/10/28.6.2005 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης (Β΄ 932), περί των δικαιολογητικών, της διαδικασίας έκδοσης και του τύπου των διαβατηρίων, όπως έχει τροποποιηθεί με την 3021/22/10-θ΄/23.7.2010 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Προστασίας του Πολίτη (Β΄ 1298), προβλέπει στην παρ. 1 του άρθρου 5 ότι τα διαβατήρια περιέχουν «ενσωματωμένο μέσο αποθήκευσης στο οποίο περιέχονται η φωτογραφία του κατόχου, τα στοιχεία που αναγράφονται στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη του διαβατηρίου και τα δακτυλικά αποτυπώματα, υπό μορφή που εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα», η δε σκοπιμότητα επιλογής του συγκεκριμένου τύπου αστυνομικής ταυτότητας είναι ακυρωτικώς ανέλεγκτη. Συνεπώς, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί των αιτούντων, σύμφωνα με τους οποίους ο σκοπός της αποδεικτικής ισχύος των ταυτοτήτων επιτυγχάνεται με λιγότερο επαχθείς τρόπους, όπως από τον μέχρι σήμερα ισχύοντα τύπο των αστυνομικών ταυτοτήτων, που δεν φέρουν ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης.

12. Επειδή, τέλος, στην προσβαλλόμενη πράξη προβλέπεται ότι στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης αποθηκεύονται, πέραν των στοιχείων που προαναφέρθηκαν, και «τα στοιχεία που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης». Όπως συνάγεται από τις διατάξεις του ν. **3979/2011** που έχουν ως άνω εκτεθεί στην 7η σκέψη, οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν ευρύτατο περιεχόμενο, εφόσον δύναται να καλύπτουν όλες τις συναλλαγές του πολίτη με τους φορείς του δημόσιου τομέα, όπως, ενδεικτικά, είναι οι συναλλαγές του με τη φορολογική διοίκηση ή το δημοτολόγιο, και προϋποθέτουν, για την υλοποίησή τους από τον εκάστοτε φορέα του δημοσίου τομέα, τήρηση σειράς προϋποθέσεων τόσο από τον φορέα όσο και από τα φυσικά πρόσωπα. Ειδικότερα, σε σχέση με τα φυσικά πρόσωπα οι διατάξεις αυτές προϋποθέτουν, μεταξύ άλλων, την εγγραφή τους στις εκάστοτε ηλεκτρονικές υπηρεσίες δεδομένου φορέα, όταν δεν πρόκειται για πληροφορίες προσιτές σε κάθε ενδιαφερόμενο, ενώ γίνεται ρητώς μνεία της ανάγκης τήρησης των διατάξεων περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα ως άνω όμως «στοιχεία που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» δεν είναι κρίσιμα για την απόδειξη της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι συνδέονται με κάποιο τρόπο με τα «πρόσθετα στοιχεία του κατόχου» της περ. δ της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. **1599/1986**. Επομένως, η αποθήκευση των ανωτέρω στοιχείων στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής των δελτίων ταυτότητας, η οποία προβλέπεται στην παρ. 4 της προσβαλλόμενης πράξης, δεν βρίσκει έρεισμα στην εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 του ν. **1599/1986**, όπως βασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση. Δεν είναι δε κρίσιμα σχετικώς τα αναφερόμενα στις ως άνω από 20.12.2018 απόψεις της Διοίκησης, ότι μέχρι σήμερα δεν έχουν αναπτυχθεί οι σχετικές εφαρμογές ώστε να χρησιμοποιηθεί το νέο δελτίο ταυτότητας για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, εφόσον, πάντως, η Διοίκηση αναφέρει ότι, αν μελλοντικά ρυθμισθεί νομοθετικά η υλοποίηση τέτοιων υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, η ενσωματωμένη τεχνολογία των νέων δελτίων θα δύναται να τις υποστηρίξει χωρίς να απαιτείται περαιτέρω τροποποίηση αυτών ή προμήθεια νέων μέσων. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος αυτό. Με τα δεδομένα αυτά, εφόσον, δηλαδή, η αποθήκευση των εν λόγω στοιχείων στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής δεν είναι νόμιμη, δεν δύναται να αποτελέσουν τα προβλεπόμενα δελτία ταυτότητας «κάρτα δικαιώματος» και, επομένως, όλα τα περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα με την κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθούν ως ερειδόμενα επί εσφαλμένης προϋπόθεσης.

13. Επειδή, το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει ότι «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη». Περαιτέρω, το άρθρο 9Α του Συντάγματος, το οποίο προστέθηκε με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής (Α΄ 84), ορίζει ότι «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει ...». Εξάλλου, ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2007/C303/01 & 2016/C202/02), του οποίου το νομικό κύρος αναγνωρίστηκε με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την από 13.1.2007 Συνθήκη της Λισσαβώνας (κυρωθείσα με τον ν. 3671/2008, Α΄ 129), τέθηκε δε σε ισχύ την 1.12.2009, προβλέπει στο άρθρο 6 ότι «Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια» και στο άρθρο 8 «Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ότι «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. 3. ...».

14. Επειδή, ο ν. **2472/1997** «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (Α΄ 50), έχει, όπως ρητώς αναφέρεται στο άρθρο 1, αντικείμενο τη «θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής». Σύμφωνα με το άρθρο 3, με υπότιτλο «πεδίο εφαρμογής», οι διατάξεις του νόμου εφαρμόζονται, κατά τους ειδικότερους ορισμούς της παρ. 3, «στην εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο» (παρ. 1). Δεν έχουν ωστόσο εφαρμογή στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα «η οποία πραγματοποιείται από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών» (παρ. 2). «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», είναι, κατά το άρθρο 2 του ν. **2472/1997**, που δίνει την έννοια των βασικών όρων του νόμου, «κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων» (περ. α) δηλαδή «το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ...» (περ. γ). Δεν λογίζονται όμως, ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικά φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων» (περ. α). Από το σύνολο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο νόμος διακρίνει, στο άρθρο 2, μία ειδική κατηγορία δεδομένων, τα «ευαίσθητα δεδομένα», όπως τα χαρακτηρίζει, στα οποία επιφυλάσσει, υψηλότερο επίπεδο προστασίας. Ως «ευαίσθητα δεδομένα» νοούνται «τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων» (περ. β, όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε τελικώς με το άρθρο 79 του ν. 4139/2013, Α΄ 74). Εξάλλου, «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («επεξεργασία») είναι «κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλειδωμά), η διαγραφή, η καταστροφή» (περ. δ΄). Ως «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («αρχείο»), νοείται «κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια» (περ. ε΄, όπως η περ. αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3471/2006, Α΄ 133). Με το άρθρο 4 του ν. **2472/1997**, με υπότιτλο «Χαρακτηριστικά των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση. δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους ... 2. Η τήρηση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν συλλεχθεί ή υφίστανται επεξεργασία κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου, καταστρέφονται με ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας (το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3471/2006, Α΄ 133). Η Αρχή, εάν εξακριβώσει αυτεπαγγέλτως ή μετά από σχετική καταγγελία παράβαση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, επιβάλλει τη διακοπή της συλλογής ή της επεξεργασίας και την καταστροφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που έχουν ήδη συλλεγεί ή τύχει επεξεργασίας». Στη συνέχεια ο ν. **2472/1997** στο άρθρο 5, με υπότιτλο «Προϋποθέσεις επεξεργασίας», προβλέπει στην παρ. 1 ότι «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του» και στην παρ. 2, ότι κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση

όταν «α) ... δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα ...». Με το άρθρο 7 που διέπει την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, ο ν. **2472/1997** ορίζει ότι «Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων» (παρ. 1). Κατά την παρ. όμως 2 του ίδιου άρθρου επιτρέπεται κατ' εξαίρεση «η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ... προϋποθέσεις» που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή, μεταξύ των οποίων είναι και η γραπτή συγκατάθεση του υποκειμένου, καθώς και η περίπτωση που η «επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση σοβαρών εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, είτε δδ) για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών» (περ. ε, όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 2915/2001, Α' 109). Στο άρθρο 10 ο νόμος προβλέπει ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι απόρρητη και επιβάλλει όρους καθώς και τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την ασφάλεια των δεδομένων. Στο άρθρο 12 με υπότιτλο «Δικαίωμα πρόσβασης» ορίζεται ότι «1. Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Προς τούτο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει υποχρέωση να του απαντήσει εγγράφως. 2. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες: α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους. β) Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών. γ) Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή πληροφόρησή του. δ) ...» ενώ στην παρ. 1 του άρθρου 13 προβλέπεται ότι «1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. ...». Περαιτέρω, ο ν. **2472/1997** συνιστά με το άρθρο 15 Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του νόμου αυτού καθώς και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την οποία εξοπλίζει με σειρά αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο άρθρο 19. Τέλος, στο ίδιο άρθρο 19 προβλέπεται ότι η Αρχή τηρεί, μεταξύ άλλων, και «Μητρώο Απόρρητων Αρχείων» στο οποίο καταχωρίζονται αρχεία που τηρούν τα Υπουργεία Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης καθώς και η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (παρ. 4 περ. στ'). Εξάλλου, από τις 25.5.2018 τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27.4.2016 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ («Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων») (ΕΕ L 119/4.5.2016), ο οποίος αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δημιουργήσαν οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και η παγκοσμιοποίηση. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού, στο οποίο δίνεται η έννοια των βασικών όρων του, «βιομετρικά δεδομένα» είναι «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία προκύπτουν από ειδική τεχνική επεξεργασία συνδεδεμένη με φυσικά, βιολογικά ή συμπεριφορικά χαρακτηριστικά φυσικού προσώπου και τα οποία επιτρέπουν ή επιβεβαιώνουν την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση του εν λόγω φυσικού προσώπου, όπως εικόνες προσώπου ή δακτυλοσκοπικά δεδομένα» (αρ. 14). Στο άρθρο 5 του Κανονισμού επαναλαμβάνονται οι αρχές που διατυπώνονται στο άρθρο 4 του ν. **2472/1997** όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενώ το άρθρο 6 προβλέπει ότι η επεξεργασία είναι σύννομη, μεταξύ άλλων, όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει σ' αυτήν ή όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ίδιου Κανονισμού (με τίτλο «Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα») «1. Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, καθώς και η επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προανατολισμό. 2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, εκτός εάν το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους προβλέπει ότι η απαγόρευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να αρθεί από το υποκείμενο των δεδομένων, β) ... ζ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους

ουσιαστικού δημόσιου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, σέβεται την ουσία του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων και προβλέπει κατάλληλα και συγκεκριμένα μέτρα για τη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, η) ... ι) ... 3. ... 4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, όσον αφορά την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων ή δεδομένων που αφορούν την υγεία». Εξάλλου, στα άρθρα 12-23 ρυθμίζονται τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων. Ειδικότερα, στα άρθρα 13 και 14 κατοχυρώνεται το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων ενώ στο άρθρο 15 το δικαίωμα πρόσβασης αυτού στα δεδομένα που το αφορούν. Ακόμη, στο άρθρο 16 του Κανονισμού προβλέπεται το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να απαιτήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση τη διόρθωση ανακριβών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν· στο άρθρο 17 προβλέπεται το δικαίωμα του υποκειμένου να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν («δικαίωμα στη λήθη») στις προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό περιπτώσεις (παρ. 1)· όμως, σύμφωνα με την παρ. 3 του ως άνω άρθρου, το δικαίωμα αυτό δεν ισχύει στο βαθμό που η επεξεργασία είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων, «... β) για την τήρηση νομικής υποχρέωσης που επιβάλλει την επεξεργασία βάσει του δικαίου της Ένωσης ή του δικαίου κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο της επεξεργασίας ...». Τέλος, ο Κανονισμός προβλέπει ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Κεφάλαιο ΙΧ, άρθρα 85-91), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η επεξεργασία και πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα (άρθρο 86), καθώς και η επεξεργασία του εθνικού αριθμού ταυτότητας (άρθρο 87). Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 86 «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επίσημα έγγραφα που κατέχει δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον μπορούν να κοινοποιούνται από την εν λόγω αρχή ή φορέα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται η δημόσια αρχή ή ο φορέας, προκειμένου να συμβιβάζεται η πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 87 «Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν περαιτέρω τις ειδικές προϋποθέσεις για την επεξεργασία εθνικού αριθμού ταυτότητας ή άλλου αναγνωριστικού στοιχείου ταυτότητας γενικής εφαρμογής. Στην περίπτωση αυτή, ο εθνικός αριθμός ταυτότητας ή οποιοδήποτε άλλο αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας γενικής εφαρμογής χρησιμοποιείται μόνο με τις δέουσες εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων δυνάμει του παρόντος κανονισμού».

15. Επειδή, τα στοιχεία που, κατά το άρθρο 3 υποπαρ. 3.1.-3.7. της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης, αποτυπώνονται στην Ζώνη Οπτικής Εξέτασης και τη Μηχανικώς Αναγνώσιμη Ζώνη των νέου τύπου δελτίων ταυτοτήτων [υποπαρ. 3.1. τελευταία περ. (αριθμός ταυτότητας), 3.2. (επώνυμο, όνομα, φύλο, ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια), 3.3. δεύτερη περ. (αριθμός πρόσβασης κάρτας), 3.4. (υπογραφή κατόχου), 3.5. (φωτογραφία κατόχου), 3.6. (υποχρεωτικώς αναγραφόμενα σύμφωνα με τη διάταξη αυτή στοιχεία: όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, τόπος γέννησης, αριθμός Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης)], όπως και τα στοιχεία που επιπλέον των ανωτέρω αποτυπώνονται σύμφωνα με την παρ. 4 του ως άνω άρθρου στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής των εν λόγω δελτίων ταυτοτήτων [επώνυμο πατέρα, επώνυμο μητέρας, ύψος, δήμος και αριθμός δημοτολογίου του κατόχου του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας] συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 2 περ. α΄ του ν. **2472/1997** και ήδη του άρθρου 4 αρ. 1 του Κανονισμού 2016/679, αφού αναφέρονται σε φυσικό πρόσωπο, του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (πρβλ. ΣτΕ 2280-2285/2001 Ολ., αλλά και ΣτΕ 517, 518, 1090/2018, 438/2010). Οι δε προβλεπόμενες από τις διατάξεις της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης εργασίες των αστυνομικών αρχών που αφορούν τα εν λόγω στοιχεία, δηλαδή η συλλογή και η αποτύπωσή τους στα δελτία ταυτότητας (στη Ζώνη Οπτικής Εξέτασης, στη Μηχανικώς Αναγνώσιμη Ζώνη, στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής) συνιστούν επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 περ. δ και 3 του ν. **2472/1997** και ήδη των άρθρων 2 και 4 αρ. 2 του Κανονισμού 2016/679, αφού, όπως ρητώς ορίζει το άρθρο 10 της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης, τα παραπάνω στοιχεία περιλαμβάνονται σε ειδικώς τηρούμενο αρχείο (πρβλ. ΣτΕ 2280-2285/2001 Ολ.). Επιπλέον, η φωτογραφία του κατόχου του δελτίου ταυτότητας, η οποία αποθηκεύεται σε ψηφιακή μορφή στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης των νέου τύπου δελτίων ταυτότητας συνιστά, ως βιομετρικό δεδομένο, δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων του άρθρου 4 περ. 14 του Κανονισμού 2016/679. Η προβλεπόμενη από την προσβαλλόμενη κανονιστική κοινή υπουργική απόφαση επεξεργασία των προαναφερθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εξυπηρετεί, όπως έχει ήδη εκτεθεί, τον δημοσίου συμφέροντος σκοπό των

δελτίων ταυτότητας ως εγγράφων αποδεικτικών της ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών και ως ταξιδιωτικών εγγράφων. Συνεπώς, η εν λόγω επεξεργασία παράσταται νόμιμη και θεμιτή, κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. **2472/1997** και ήδη του άρθρου 5 του Κανονισμού 2016/679 και, μάλιστα, κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 περ. δ του ν. **2472/1997** και ήδη του άρθρου 6 παρ. 1 περ. ε του Κανονισμού 2016/679, ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του δελτίου της αστυνομικής ταυτότητας, ως υποκειμένου των ως άνω δεδομένων, εφόσον, κατά τα προεκτεθέντα, είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και αφορά τον ως άνω δημοσίου συμφέροντος σκοπό των δελτίων ταυτότητας. Ειδικώς δε η επεξεργασία του προαναφερθέντος βιομετρικού δεδομένου (φωτογραφίας του κατόχου σε ψηφιακή μορφή) επιτρέπεται και υπό το καθεστώς ισχύος του ως άνω Κανονισμού, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 2 περ. ζ του Κανονισμού αυτού για την κατ' εξαίρεση επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εξάλλου, η επεξεργασία των προαναφερθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν προσβάλλει την προσωπικότητα του κατόχου του δελτίου. Με βάση τα ανωτέρω, η αποτύπωση των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 παρ. 4 της προσβαλλόμενης κοινής υπουργικής απόφασης προαναφερθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του κατόχου του δελτίου ταυτότητας στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής δεν αντίκειται στα άρθρα 5 παρ. 1 και 9Α του Συντάγματος, 6 και 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε προσβάλλει την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), απορριπτομένων όσων περί του αντιθέτου προβάλλουν οι αιτούντες ως αβάσιμων. Περαιτέρω, με την εξαίρεση των προβλεπόμενων στην προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση στοιχείων που «απαιτούνται για τις Υπηρεσίες Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» ως προς τα οποία η εν λόγω απόφαση κρίθηκε μη νόμιμη, τα λοιπά προσωπικά δεδομένα, τα οποία αποθηκεύονται στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης των δελτίων αστυνομικής ταυτότητας, προκύπτουν από την προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση σε συνδυασμό με -όσον αφορά τα στοιχεία της Ζώνης Μηχανικής Ανάγνωσης- το έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO) (έβδομη έκδοση, 2015), στο οποίο παραπέμπει η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση. Εξάλλου, ο κάτοχος του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας έχει δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα προσωπικά δεδομένα, τα οποία αποθηκεύονται στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, βάσει του άρθρου 12 του ν. **2472/1997** (ήδη άρθρου 15 του Κανονισμού 2016/679). Συνεπώς, ο λόγος, με τον οποίο προβάλλεται ότι κατά παράβαση του άρθρου 8 παρ. 2 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο κάτοχος του δελτίου ταυτότητας δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στα συλλεγόμενα και αποθηκευόμενα στο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης του δελτίου προσωπικά δεδομένα, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

16. Επειδή, εξάλλου, όπως έχει ήδη εκτεθεί, τα ως άνω στοιχεία, που βρίσκονται αποθηκευμένα στο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής των νέου τύπου ταυτοτήτων, προορίζονται αποκλειστικά για ανάγνωση από τις συσκευές διαβατηριακού ελέγχου και προϋποθέτουν (για την ανάγνωση αυτή) απόσταση 3-4 εκατοστών μεταξύ του σώματος του δελτίου και της εν λόγω συσκευής (βλ. τα από 20.12.2018 και 15.2.2019 έγγραφα των απόψεων της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας προς το Δικαστήριο). Εξάλλου, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στο έγγραφο 9303 του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), μέρος 11 «Μηχανισμοί Ασφαλείας για τα μηχανικώς αναγνώσιμα ταξιδιωτικά έγγραφα» (βλ. ιδίως κεφάλαιο 4 «Πρόσβαση στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής», σελ. 4 επ. και κεφάλαιο 8 «Σύστημα ελέγχου», σελ. 32 επ.), το ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης μη επαφής προστατεύεται από μηχανισμό ελέγχου πρόσβασης, ο οποίος αρνείται την πρόσβαση στο περιεχόμενό του, εάν το σύστημα ελέγχου της συσκευής ανάγνωσης δεν μπορεί να αποδείξει ότι έχει εξουσιοδότηση πρόσβασης στο εν λόγω ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο μη επαφής, αυτή δε η απόδειξη παρέχεται μέσω ενός κρυπτογραφικού πρωτοκόλλου, το οποίο αποδεικνύει ότι το σύστημα ελέγχου της μηχανής ανάγνωσης γνωρίζει τις πληροφορίες που προέρχονται από τη σελίδα με τα στοιχεία του κατόχου του μηχανικώς αναγνώσιμου ταξιδιωτικού εγγράφου· το σύστημα ελέγχου της μηχανής ανάγνωσης πρέπει να λαμβάνει αυτές τις πληροφορίες, οι οποίες παρέχονται μέσω οπτικής επαφής από το ηλεκτρονικό ταξιδιωτικό έγγραφο (από τη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη), προτού να είναι σε θέση να διαβάσει το ηλεκτρονικό μέσο μη επαφής. Ενόψει των ανωτέρω, δεδομένου ότι η πρόσβαση στα δεδομένα του ενσωματωμένου στις νέου τύπου ταυτότητας ηλεκτρονικού μέσου αποθήκευσης μη επαφής προϋποθέτει τον έλεγχο της σελίδας με τα δεδομένα του κατόχου του δελτίου μέσω οπτικής επαφής από τις μηχανές ανάγνωσης, δεν καθίσταται δυνατός, αντίθετα προς όσα υποστηρίζουν οι αιτούντες, ο εντοπισμός και η γνώση, από τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά μέσα αναγνώρισης («αναγνώστες»), του ακριβούς γεωγραφικού σημείου της θέσης του κατόχου, όταν αυτός βρίσκεται σε δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους εκτός της εμβέλειας των εν λόγω μέσων. Συνεπώς, ο λόγος, με τον οποίο οι αιτούντες προβάλλουν ότι, λόγω του ως άνω εντοπισμού της ακριβούς θέσης του πολίτη μέσω του ηλεκτρονικού μέσου αποθήκευσης των νέου τύπου ταυτοτήτων,

παραβιάζονται τα κατοχυρωμένα στο Σύνταγμα και το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών για το σεβασμό της προσωπικότητάς τους και της προσωπικής τους ελευθερίας, στην οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα της ελεύθερης κίνησης στη χώρα, καθώς και το δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

17. Επειδή, τέλος, οι λόγοι ακυρώσεως προβάλλονται με το κύριο δικόγραφο ή με δικόγραφο προσθέτων λόγων, όχι δε με υπόμνημα. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι οι λόγοι που προβάλλονται με το από 28.2.2019 υπόμνημα των αιτούντων, με τους οποίους υποστηρίζεται ότι η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση παραβιάζει τον Κανονισμό 2016/679.

18. Επειδή, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή και η προσβαλλόμενη κοινή υπουργική απόφαση να ακυρωθεί κατά το μέρος που, κατά την παρ. 4 του άρθρου 3 αυτής, στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης του δελτίου ταυτότητας αποθηκεύονται τα στοιχεία που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται εν μέρει την κρινόμενη αίτηση.

Απορρίπτει αυτήν κατά τα λοιπά.

Ακυρώνει εν μέρει την 8200/0-297647/10.4.2018 κοινή απόφαση των Αναπληρωτών Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών, σύμφωνα με το σκεπτικό, δηλαδή κατά το μέρος που στο ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης του δελτίου ταυτότητας αποθηκεύονται τα στοιχεία που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου και

Συμψηφίζει τη δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 14 Μαρτίου 2019

Η Πρόεδρος του Δ? Τμήματος

Η Γραμματέας

Μ. Καραμανώφ

Ι. Παπαχαραλάμπους

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2019.

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Η Γραμματέας

Αικ. Χριστοφορίδου

Μ. Τσαπαρδώνη

Π.Β.